Vocabulari d'agrònoms

Llenguatges Específics
Sèrie Menor, 8

Vocabulari d'agrònoms

GENERALITAT VALENCIANA
CONSELLERIA D'EDUCACIÓ I CIÈNCIA
UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE VALÈNCIA
COLOMAR EDITORS

FITXA CATALOGRÀFICA RECOMANADA

VOCABULARI d'agrònoms.— València: Generalitat Valenciana, Conselleria d'Educació i Ciència - Universitat Politècnica de València - Colomar Editors, 1993.— .— (Llenguatges Específics; Sèrie Menor, 8)
D.L.:
ISBN:

© D'aquesta edició: Generalitat Valenciana, Conselleria d'Educació i Ciència. Direcció General de Política Lingüística - Colomar Editors

ISBN:
Dipòsit legal:
Impressió:

PRESENTACIÓ

Amb aquesta col·lecció de diccionaris, la Generalitat i les universitats valencianes volen contribuir a augmentar la presència del valencià en l'àmbit universitari. Es tracta d'una iniciativa tendent a facilitar a alumnes i professors l'assimilació del vocabulari bàsic de les diverses disciplines científiques que constitueixen la matèria curricular dels nivells superiors de l'ensenyament.

Al recer d'aquesta idea, la col·lecció s'ha dissenyat amb un format de butxaca, perquè siga una eina de consulta fàcil, que puga acompanyar els usuaris en les seues tasques de cada dia, resolent-los alguns dels problemes que es presenten fent classe, prenent apunts, etc.

Partint de la nostra realitat sociolingüística, i a fi de donar la màxima utilitat a aquests llibrets, la selecció de paraules s'ha fet des d'una doble perspectiva. En primer lloc, s'ha volgut, és clar, que hi estigueren el màxim nombre de paraules que conformen el vocabulari bàsic de cada matèria; i, en segon lloc, s'ha intentat també introduir-hi aquells mots que, per les diferències existents entre el castellà i el valencià, podien aportar una informació particularment profitosa per a evitar les interferències que inevitablement es produeixen pel contacte entre les llengües.

Jesús Huguet i Pascual
Director general de Política Lingüística

ABREVIATURES UTILITZADES

adj.	adjectiu	*inv.*	invariable
Cast.	castellà	*m.*	masculí
f.	substantiu femení	*pl.*	plural

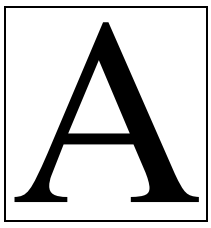

àcars *m. pl.* Ordre d'aràcnids integrat per animals generalment molt menuts, amb moltes formes paràsites.
• *Cast.* ácaros.

acèrvul *m.* **1.** Glomèrul de les flors. **2.** Aparell reproductor d'alguns fongs constituït per una capa de conidiòfors que arranquen d'un estroma pla i prim.
• *Cast.* acérvulo.

actinídia *f.* **1.** Planta enfiladissa originària de la Xina sud-oriental. El seu fruit és una baia grossa, de color verd, recoberta per una pell marró fina, rasposa i amb borrissol. **2.** Fruit de l'actinídia, generalment conegut amb el nom de *kiwi.*
• *Cast.* actinidia.

afídids *m. pl.* Família d'insectes hemípters fitòfags.
• *Cast.* áfidos.

agrella *f.* Planta herbàcia de la família de les poligonàcies, de flors agrupades en panícula.
• *Cast.* acedera.

aladre *m.* Instrument agrícola que permet obrir solcs a la terra, generalment per a condicionar-la millor per a la sembra.
• *Cast.* arado.

àlber *m.* Arbre caducifoli i dioic de la família de les salicàcies, molt alt, de corfa llisa i blanca, amb bandes transversals fosques, i de fulles blan-

ques i peludes de sota.
• *Cast.* álamo.

albercoquer *m.* Petit arbre d'origen asiàtic de la família de les rosàcies, de flors blanques o rosades, el fruit del qual és l'albercoc.
• *Cast.* albaricoquero.

alberginera *f.* Planta herbàcia anual de la família de les solanàcies, de fulles grosses i de flors blanques o blaves, el fruit de la qual és l'albergina.
• *Cast.* berenjena.

alfals *m.* [*inv.*] Planta herbàcia perenne de la família de les papilionàcies, d'inflorescències blavoses i de fruits en llegum.
• *Cast.* alfalfa *f.*

altimetria *f.* Part de la topografia que s'ocupa de mesurar les altures, referides a un pla de comparació.
• *Cast.* altimetría.

alvocat *m.* Fruit en baia, piriforme o arredonit, de l'alvocater.
• *Cast.* aguacate.

alvocater *m.* Arbre de la família de les lauràcies, de fulles coriàcies i de flors en panícula, el fruit del qual és l'alvocat.
• *Cast.* aguacate.

alzina *f.* Arbre monoic de la família de les fagàcies, de capçada espessa, de fulles d'un color verd fosc, que produeix glans com a fruit.
• *Cast.* encina.

all *m.* **1.** Planta herbàcia de la família de les liliàcies, de tija culminada per una umbel·la de flors blanques o rogenques i de bulb arredonit. **2.** Cadascuna de les unitats o grans que formen el bulb de l'all.
• *Cast.* ajo.

ametler *m.* Petit arbre de la família de les

rosàcies, de fulles lanceolades i dentades, de flors blanques o rosadenques i de fruit (l'ametló) amb una llavor (l'ametla).
• *Cast.* almendro.

anemone *f.* Gènere de plantes herbàcies perennes de la família de les ranunculàcies, de flors apètales i de sèpals petaloides de diversos colors.
• *Cast.* anémona.

anet *m.* Planta herbàcia anual de la família de les umbel·líferes, fètida, de fulles dividides en lacínies capil·lars i de flors disposades en umbel·les.
• *Cast.* eneldo.

anteridi *m.* Gametangi masculí, productor dels espermatozoides o els anterozoides.
• *Cast.* anteridio.

anticicló *m.* Nucli d'altes pressions encerclat per un sistema d'isòbares tancades d'un radi d'entre 350 i 2.000 km.
• *Cast.* anticiclón.

anticlinal *m.* Plec simple que té la part exterior convexa.
• *Cast.* anticlinal.

api *m.* Planta herbàcia biennal de la família de les umbel·líferes, molt olorosa, de tija fistulosa, de flors blanquinoses i d'arrel gruixuda.
• *Cast.* apio.

aràcnids *m. pl.* Classe d'artròpodes quelicerats integrada per individus que tenen el cos dividit en dues regions, en general carnívors i de vida terrestre.
• *Cast.* arácnidos.

aranger *m.* Arbre de la família de les rutàcies, espinós, de fulles verdes tot l'any, el fruit del qual és l'aranja.
• *Cast.* pomelo.

aranya roja *f.* Petit aràcnid de l'ordre dels

àcars, fitoparàsit, que ataca la vinya, arbres fruiters, lleguminoses i plantes ornamentals.
• *Cast.* araña roja.

arc de Sant Martí *m.* Fenomen metereològic consistent en l'aparició d'un o de diversos arcs acolorits, concèntrics al voltant de l'antisol, quan una cortina de gotes d'aigua en forma de pluja, de boirina, de ruixada, etc., és il·luminada pel sol.
• *Cast.* arco iris.

arena *f.* Nom donat als components minerals del sòl compresos entre 0,02 i 2 mm de longitud, i que corresponen a les fraccions d'arena grossa i d'arena fina.
• *Cast.* arena.

argila *m.* Nom comú d'una mena de roques terroses, criptocristal·lines, formades essencialment per silicats d'alumini hidratats.
• *Cast.* arcilla.

arna *f.* Nom aplicat a diversos insectes lepidòpters nocturs les larves dels quals s'alimenten de teixits d'origen animal (llana, feltre, pell, etc.), de deixalles o de productes alimentaris emmagatzemats.
• *Cast.* arna.

arquimicets *m.* **1.** *pl.* Quitridials. **2.** *pl.* Grup de fongs primitius de fase vegetativa plasmodial i zoosporangis amb espores mòbils.
• *Cast.* arquimicetos.

arrel *f.* Òrgan de les plantes superiors, generalment axiforme, de simetria radiada, sempre privat de fulles i proveït d'elements conductors, especialitzats en la fixació de la planta i en l'absorció d'aigua i de substàncies químiques

que hi són dissoltes.
• *Cast.* raíz.

arròs [*pl. -ossos*] *m.* Planta herbàcia anual de la família de les gramínies, de fulles linears i espícules uniflores disposades en panícula.
• *Cast.* arroz.

artell *m.* Cadascuna de les peces articulades que componen els apèndixs dels artròpodes.
• *Cast.* artejo.

ascomicets *m. pl.* Classe de fongs desproveïts de cèl·lules flagel·lades i caracteritzats per la producció d'espores a l'interior d'ascs.
• *Cast.* ascomicetos.

assutzena *f.* Lliri blanc.

avellaner *m.* Arbret caducifoli de la família de les batulàcies, d'aspecte arbustiu, de fulles grosses i arredonides, el fruit del qual és l'avellana.
• *Cast.* avellano.

avena *f.* Civada.

azalea *f.* Gènere de plantes arbustives de la família de les ericàcies, de fulles ordinàriament caduques i piloses i de flors agrupades en inflorescències.
• *Cast.* azalea.

azimut *m.* Angle comprés en un pla horitzontal, format pel pla visual que passa per un punt i una direcció fixa.
• *Cast.* acimut.

B

bacteri *m.* **1.** Nom amb què es designa qualsevol dels representants de la classe dels bacteris o esquizomicets. **2.** *pl.* Classe de microorganismes unicel·lulars d'estructura protocariòtica.
• *Cast.* bacteria *f.*

bajoca *f.* **1.** Tavella d'algunes papilionàcies cultivades. **2.** Fesol, sobretot quan és menjat amb tavella.
• *Cast.* **1.** vaina. **2.** judía verde.

baladre *m.* Arbust de la família de les apocinàcies, de fulles verdes tot l'any, flors predominantment roses disposades en corimbes terminals i fruits en fol·licle.
• *Cast.* adelfa.

bananer *m.* Planta herbàcia de la família de les musàcies, constituïda per un plomall de grans fulles oblongues, amb una sola inflorescència racemosa, els fruits de la qual són les bananes.
• *Cast.* platanero, bananero.

barbeta *f.* Planta biennal de la família de les compostes, amb grans capítols de flors grogues i fruits en aqueni amb un bec acabat en plomall.
• *Cast.* salsifí *m.*

basalt *m.* Roca ígnia efusiva de composició similar a la d'un gabre, d'estructura microcristal·lina, densitat elevada i coloració fosca.
• *Cast.* basalto.

basidiomicets *m. pl.* Classe de bolets caracteritzats per la producció de basidis, formadors de basidiòspores externes.
• *Cast.* basidiomicetos.

blat *m.* Gènere de plantes herbàcies anuals de la família de les gramínies, de fulles linears, de tija erecta i flors agrupades en espigues terminals.
• *Cast.* trigo.

boix *m.* Arbre de la família de les buxàcies, de fulles verdes tot l'any, flors blanquinoses i fruit en càpsula
• *Cast.* boj.

borratja *f.* Planta herbàcia anual de la família de les boraginàcies, de fulles grosses, ovades i molt rugoses, de flors blaves, agrupades en cimes terminals.
• *Cast.* borraja.

bresquillera *f.* Arbre caducifoli de la família de les rosàcies, de fulles lanceolades i serrades, i flors rosades i solitàries i fruits globosos, vellutats, groguencs o rogencs (les bresquilles).
• *Cast.* melocotonero.

bròquil *m.* Varietat de la col, de la família de les crucíferes, de tija molt curta, amb una inflorescència que en constitueix la part comestible.
• *Cast.* brécol.

bruc *m.* Gènere d'arbustos de la família de les ericàcies, integrat per plantes de fulles verdes tot l'any i flors menudes.
• *Cast.* brezo.

bulb *m.* Òrgan ordinàriament subterrani constituït per una tija curta i engruixida, amb una gemma destinada a originar la tija aèria envoltada de fulles carnoses i riques en reserves.

• *Cast.* bulbo.

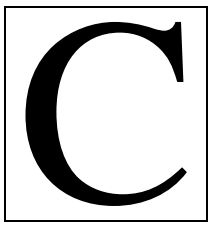

cacauet *m.* Planta herbàcia anual de la família de les papilionàcies, de fulles pinnades, piloses, de flors grogues i de fruit que madura sota terra en forma de beines amb diversos grans.
• *Cast.* cacahuete.

cànem *m.* Planta herbàcia anual de la família de les cannabàcies, de tija erecta, fistulosa, i de fulles grosses, aspres, de color verd fosc i d'una olor penetrant.
• *Cast.* cáñamo.

canya de sucre *f.* Planta perenne de la família de les gramínies, de tija plena d'un teixit sucós i dolç i amb panícula terminal de flors rogenques.
• *Cast.* caña de azúcar.

canyamel *f.* Canya de sucre.

capítol *m.* Inflorescència d'eix molt curt i eixamplat que constitueix un receptacle on s'insereixen les flors.
• *Cast.* capítulo.

carabassera *f.* Gènere de plantes anuals herbàcies de la família de les cucurbitàcies, de tija prostrada, gruixuda i escabrosa, i de fruit en pepònide (la carabassa).
• *Cast.* calabacera.

carabassonera *f.* Varietat de carabassera de la fa-

mília de les cucurbitàcies, que forma una mata erecta, amb fruits allargats (els carabassons o carabassetes).
• *Cast.* calabacín.

càrtam *m.* Gènere de plantes herbàcies anuals de la família de les compostes, de fulles alternes i de flors generalment grogues agrupades en capítols profusament bracteats.
• *Cast.* cártamo.

carxofa *f.* Capítol immatur de la carxofera, carnós, cobert de bràctees imbricades i carnoses a la base.
• *Cast.* alcachofa.

cascall *m.* **1.** ***a.*** Planta herbàcia anual de la família de les papaveràcies, de tija fistulosa, de flors roses, blaves o violàcies i de fruits en càpsula globulosa. ***b.*** Fruit del cascall. **2.** Terra arenosa, saulosa o pedregosa.
• *Cast.* **1.** adormidera. **2.** tierra arenosa.

castanyer *m.* Arbre corpulent de la família de les fagàcies, de capçada frondosa, de fulles lanceolades fortament dentades i de fruits (les castanyes) reunits en grups màxims de tres.
• *Cast.* castaño.

ceba *f.* **1.** Planta herbàcia bulbosa de la família de les liliàcies, de fulles cilíndriques fistuloses i de tija florífera fistulosa, fusiforme, que duu a l'àpex una umbel·la globulosa de flors blanques llargament pedicel·lades. **2.** Bulb de la ceba.
• *Cast.* cebolla.

cicló *m.* **1.** Sistema de vent en rotació de caràcter tempestuós. **2.** Àrea de baixa pressió.
• *Cast.* ciclón.

cigró *m.* **1.** Cigronera. **2.** Llavor de la cigronera.

• *Cast.* garbanzo.

cigronera *f.* Planta herbàcia anual de la família de les papilionàcies, de flors blavoses, purpúries o blanques solitàries i de llegums inflats que contenen una o dues llavors globuloses (els cigrons).
• *Cast.* garbanzo.

cirerer *m.* Arbre caducifoli de la família de les rosàcies, de fulles ovatooblongues, acuminades i serrades, de flors blanques agrupades en umbel·les sèssils i de fruits drupacis (les cireres).
• *Cast.* cerezo.

civada *f.* Planta herbàcia anual de la família de les gramínies, amb fulles de color verd blavós i flors i fruits reunits en panícula estesa o unilateral.
• *Cast.* avena.

clamidòspora *f.* Tal·lòspora grossa, arredonida i de paret cística gruixuda i sovint pigmentada, que representa la fase resistent durant l'època desfavorable.
• *Cast.* clamidospora.

clavellina *f.* Planta herbàcia perenne de la família de les cariofil·làcies, de fulles oposades glauques i de flors grosses (els clavells) de calze tubulós.
• *Cast.* clavellina, clavel.

clorosi *f.* Síntesi deficient de clorofil·la, patent especialment en les fulles pel seu color groc clar.
• *Cast.* clorosis.

còccids *m. pl.* Família d'hemípters homòpters, generalment fitoparàsits fixos, que viuen sobre les tiges, les fulles, els troncs i els fruits dels arbres, arbusts i plantes herbàcies.
• *Cast.* cóccidos.

cocoter *m.* Palmera monoica de la família de les palmes, d'estípit

acabat en un plomall d'una trentena de fulles o palmes pinnatipartides i de fruits (els cocos) reunits en règims.
• *Cast.* cocotero.

codonyer *m.* Arbre o arbust de la família de les rosàcies, de fulles caduques, de flors de color rosa clar, i de fruits (els codonys) globosos o piriformes i fragants.
• *Cast.* membrillero.

cogombre *m.* **1.** Planta herbàcia de la família de les cucurbitàcies, ajaguda, proveïda de cicells, de flors grogues axil·lars i de fruits en pepònide. **2.** Fruit del cogombre.
• *Cast.* pepino.

col *f.* Planta herbàcia de la família de les crucíferes, de tija gruixuda (el caluix o tronxo), de fulles grosses, a vegades apinyades (el cabdell o capça), i de flors groques o blanques disposades en raïms llargs.
• *Cast.* col.

col-i-flor *f.* Varietat *botrytis*, subvarietat *cauliflora*, de conreu de la col, molt semblant al bròquil.
• *Cast.* coliflor.

coleòpters *m. pl.* Ordre d'insectes pterigots integrat per individus amb aparell bucal mastegador, amb les ales anteriors transformades en èlitres i les posteriors membranoses i replegades sota els èlitres.
• *Cast.* coleópteros.

col-i-nap *f.* Planta herbàcia biennal de la família de les crucíferes, glauca, amb un gros tubercle carnós, d'on ixen les fulles.
• *Cast.* colinabo.

col-rave *f.* Planta de la família de les crucíferes, de caluix molt curt, molt semblant a la col, moltes vegades considerada

com una varietat seua.
• *Cast.* colirrábano.

conidiòfor *m.* **1.** Cadascun dels filaments de miceli portadors de qualsevol mena de cèl·lules conidiògenes (fiàlds, ràdules, etc). **2.** Entre els líquens, cèl·lules dels conidiangis sobre les quals es formen els picnoconidis o els seus esterigmes formadors.
• *Cast.* conidióforo.

corm *m.* Cos esporofític de les plantes superiors (cormobionts), constituït per arrel, tija i fulles.
• *Cast.* cormo.

cotxinilla *f.* **1.** Nom de diferents gèneres i espècies d'insectes homòpters de la família dels còccids. **2.** Panerola.
• *Cast.* cochinilla.

creïlla *f.* Tubercle de la creïllera, nutritiu i molt feculent, ric en midó i en vitamina C.
• *Cast.* patata.

créixens *pl.* Planta perenne de la família de les crucíferes, de flors blanques arranjades en raïms i fruits en síliqua.
• *Cast.* berro.

cretaci *m.* Darrer període i sistema de l'era secundària, situat per sobre del juràssic i per sota del paleocé.
• *Cast.* cretácico.

crisàlide *f.* Nimfa dels insectes lepidòpters que, contràriament a les d'altres insectes, té les potes, les antenes i les ales estretament aplicades contra el cos.
• *Cast.* crisálida.

crisantem *m.* Gènere de plantes perennes de la família de les compostes, de fulles alternes i de flors abundants, solitàries, pedunculades i de color morat, groc, daurat o blanc.
• *Cast.* crisantemo.

cristall *m.* Cos format per solidificació amb els àtoms disposats segons un model repetit peri- òdicament en les tres dimensions de l'espai.
• *Cast.* cristal.

cristal·lografia *f.* Ciència que estudia la matèria cristal·lina.
• *Cast.* cristalografía.

crosta *f.* Escorça.

crustacis *m. pl.* Classe d'artròpodes mandibulats proveïts d'apèndixs i d'una cutícula quitinosa sovint impregnada de sals càlciques, que comprén dos grups: els entomostracis i els malacostracis.
• *Cast.* crustáceos.

D

dacsa *f.* Planta herbàcia anual de la família de les gramínies, de tija dreta i nuosa acabada en un plomall, i de fulles alternes lanceolades d'un verd intens.
• *Cast.* maíz *m.*

dàlia *f.* Gènere de plantes herbàcies perennes de la família de les compostes, de rizoma amb arrels tuberoses, de fruits en aquenis oblongs i de capítols florals terminals o axil·lars molt vistosos.
• *Cast.* dalia.

dent de lleó *f.* Planta herbàcia de la família de les compostes, de fulles totes basals en roseta i de capítols grocs solitaris i aquenis terminats en plomall.
• *Cast.* diente de león.

detrit *m.* Producte resultant de la desintegració d'un cos sòlid.
• *Cast.* detrito.

dípters *m. pl.* Ordre d'insectes només amb un parell d'ales funcionals i un parell de balancins, que es divideix en els subordres dels nematòcers i dels braquícers.
• *Cast.* dípteros.

drenatge *m.* Operació de llevar d'un terreny humit l'excés d'aigua fent que s'escórrega per canals, canonades, etc.
• *Cast.* drenaje.

E

emparrat *m.* Parral.

empelt *m.* **1.** Acció d'unir dues o més parts de plantes diferents de manera que el conjunt es comporte com una sola planta. **2.** Part d'una planta amb una o més gemmes que s'insereix sobre una altra, anomenada patró. **3.** Planta resultant de la unió de dues o més parts de plantes diferents.
• *Cast.* injerto.

encisam *m.* Lletuga.

enclova *f.* Planta herbàcia perenne de la família de les papilionàcies, de fulles amb folíols el·líptics, raïms en flors de color roig i fruits en llegum.
• *Cast.* zulla.

endívia *f.* **1.** Escarola. **2.** Varietat de xicoira, de la família de les compostes, de fulles imbricades i apinyades, de color blanquinós.
• *Cast.* endibia.

erb *m.* Planta herbàcia anual de la família de les papilionàcies, amb fulles compostes que tenen de vuit a divuit folíols linears.
• *Cast.* yero.

erm -a *adj.* **1.** Dit del lloc àrid i amb vegetació esclarissada. **2.** Sector del paisatge agrari que no produeix.
• *Cast.* yermo -ma.

eruga *f.* Fase larval dels insectes lepidòpters de vida generalment terrestre, cos vermiforme,

tres parells de potes toràciques i alguns parells de potes abdominals espúries.
• *Cast.* oruga.

eruptiu -iva *adj.* Dit de les roques ígnies que han eixit a l'exterior de l'escorça terrestre per mitjà de les erupcions volcàniques i que, per tant, s'han consolidat ràpidament.
• *Cast.* eruptivo -va.

escaiola *f.* Planta herbàcia anual de la família de les gramínies, d'arrel fibrosa i fulles linears amples.
• *Cast.* alpiste.

escarabat *m.* Nom donat a qualsevol insecte de l'ordre dels coleòpters.
• *Cast.* escarabajo.

escarola *f.* Planta herbàcia anual o biennal de la família de les compostes, de fulles basals arrissades i retallades.
• *Cast.* escarola, endibia.

escleroci *m.* Conjunt d'hifes densament entrellaçades, generalment embolcallat per una coberta protectora.
• *Cast.* esclerocio.

escorça terrestre *f.* Conjunt de roques que formen la part més externa del globus terraqüi, anomenada també litosfera.
• *Cast.* corteza terrestre.

esparcet *f.* Trepadella.

esparraguera *f.* **1.** Planta herbàcia de la família de les liliàcies, de rizoma subterrani, del qual naixen turions engruixits, els espàrrecs. **2.** Gènere de plantes d'herbàcies a arbustives, rizomatoses, de la família de les liliàcies.
• *Cast.* espárrago *m.*

espàrrec *m.* Turió de l'esparraguera.
• *Cast.* espárrago.

espinac *m.* Planta herbàcia anual de la família de les quenopodiàcies, de

tija dreta i ramificada, amb fulles sagitades.
• *Cast.* espinaca *f.*

espiritrompa *f.* Peça bucal enrotllada en espiral plana, pròpia dels lepidòpters, que serveix per a libar el nèctar de les flors.
• *Cast.* espiritrompa.

espora *f.* Element reproductor dels vegetals, en general unicel·lular, no implicat en la reproducció sexual.
• *Cast.* espora.

esporangi *m.* Òrgan on es produeixen i on resten emmagatzemades les espores.
• *Cast.* esporangio.

estoló *m.* **1.** Brot lateral més o menys prim que naix a la base de la tija de certes plantes herbàcies i que creix horitzontalment, damunt el sòl o subterràniament. **2.** Estructura tubular que en les colònies de pòlips uneix els diversos zooides entre ells.
• *Cast.* estolón.

eucaliptus *m.* Gènere d'arbres de la família de les mirtàcies que comprén arbres de fulles alternes, lanceolades o falciformes, rígides, enteres i dretes, de flors agrupades en umbel·les o glomèruls i de fruits en càpsula de dehiscència valvar.
• *Cast.* eucalipto.

evapo-transpiració *f.* Per a una àrea de terreny determinada, quantitat d'aigua que passa a l'atmosfera, suma de l'aigua evaporada pel sòl i de la transpirada de les plantes.
• *Cast.* evapotranspiración.

F

fajol *m.* Planta herbàcia anual de la família de les poligonàcies, de fulles sagitades, flors hermafrodites, pentàmeres en raïms corimbiformes, i aquenis trígons.
• *Cast*. alforfón.

falla *f.* Fractura de l'escorça terrestre al llarg de la qual s'ha produït un desplaçament.
• *Cast.* falla.

farigola *f.* Timó.

favera *f.* Planta herbàcia anual de la família de les papilionàcies, de tiges erectes i poc ramificades, fulles alternes, compostes de dos a quatre parells de foliols ovats i enters, i fruits (les faves) en llegum.
• *Cast.* haba.

fem *m.* Adob constituït pels excrements dels animals domèstics d'una explotació agrícola, barrejats amb el seu jaç, una vegada han sofert una fermentació més o menys completa.
• *Cast.* estiércol.

fenc *m.* Planta herbàcia anual de la família de les papilonàcies, de tija dreta, amb fulles trifoliades i flors roges en glomèruls terminals solitaris.
• *Cast.* heno.

fenoll *m.* Planta herbàcia perenne de la família de les umbel·líferes, amb fulles dividides en lacínies, flors asèpales de pètals grocs, reunides en

umbel·les, i fruits que són aquenis ovoides i costats.
• *Cast.* hinojo.

fesol *m.* Fruit de la fesolera.
• *Cast.* judía.

fesolera *f.* Planta herbàcia anual de fruits en llegum de la família de les papilionàcies, de fulles trifoliades, de flors blanques o purpúries en raïms i de fruits en llegum.
• *Cast.* judía.

festuc *m.* Arbre caducifoli subtropical de la família de les anacardiàcies, de fulles imparipinnades i drupes ovoides rogenques.
• *Cast.* alfóncigo, pistachero.

fertirrigació *f.* Tècnica d'aplicació de fertilitzants químics en dissolució aquosa per mitjà de l'aigua de reg.
• *Cast.* fertirrigación.

figuera *f.* Arbre de la família de les moràcies, de capçada ampla, làtex lletós, fulles caduques palmatilobulades i fruits (les figues) en siconi.
• *Cast.* higuera.

fongs *m. pl.* Divisió del regne vegetal constituïda per individus unicel·lulars o pluricel·lulars, amb el cos constituït per hifes que formen un miceli, sense clorofil·la, de vida sapròfita, paràsita o simbiont.
• *Cast.* hongos.

forment *m.* Blat.

fraula *f.* Maduixa.

fruit *m.* Ovari desenvolupat que conté la les llavors formades.
• *Cast.* fruto.

fulla *f.* Òrgan laminar decreixement limitat que apareix lateralment a la tija o a les branques.
• *Cast.* hoja.

G

garrofer *m.* Arbre perennifoli de la família de les cesalpiniàcies, de fulles imparipinnades i fruits en llegum (garrofa).
• *Cast.* algarrobo.

garrofó *m.* Fesol de la garrofa, prim i ample.
• *Cast. garrofó.*

gelada *f.* Congelació de l'aigua dels recs, de les basses, etc., en produir-se un descens de la temperatura ambient per sota dels 0°C.
• *Cast.* helada.

gemma *f.* Òrgan que origina una tija, una branca o una flor i que sol ser protegit per catafil·les.
• *Cast.* yema.

geodèsia *f.* Branca de la geofísica que estudia la forma i les dimensions de la superfície de la Terra.
• *Cast.* geodesia.

gerani *m.* Gènere de plantes herbàcies de la família de les geraniàcies, de fulles de contorn orbicular i més o menys lobulades i d'inflorescències cimoses de flors actinomorfes.
• *Cast.* geranio.

gespa *f.* Herba menuda, atapeïda i en gran part graminoide, que cobreix totalment el sòl.
• *Cast.* césped *m.*

gira-sol *m.* Planta herbàcia anual de la família de les compostes, amb arrel fibrosa, fulles alternes, cordiformes i dentades, i capítols de fins a 40 cm de dià-

metre, amb les lígules grogues.
• *Cast.* girasol.

glaçada *f.* Gelada.

glacera *f.* Massa de glaç en moviment.
• *Cast.* glaciar *m.*

glaciació *f.* Conjunt de fenòmens de glacialisme que s'han presentat, des del pre-cambrià, en diversos períodes geològics.
• *Cast.* glaciación.

gomosi *f.* Nom de diverses malures de les plantes, i especialment dels arbres fruiters, caracteritzada per la presència de nòduls gomosos a l'escorça i als fruits.
• *Cast.* gomosis.

gra *m.* **1.** Fruit o llavor dels cereals. **2.** Llavor de certs fruits carnosos, com el mel. **3.** Cadascuna de les baies del raïm.
• *Cast.* **1.** grano. **2.** pepita. **3.** grano.

gram *m.* Planta herbàcia perenne de la família de les gramínies, de rizoma serpentejant, tiges postrades, amb fulles planes, estretes i acuminades.
• *Cast.* grama *f.*

granís [*pl. -issos*] *m.* Grans petits de gel, transparents o translúcids, procedents de la condensació del vapor d'aigua atmosfèric.
• *Cast.* granizo.

granit *m.* Roca ígnia intrusiva d'estructura granítica.
• *Cast.* granito.

guaret *m.* Sistema de conreu que consisteix a deixar reposar un any sí i un any no un terreny empobrit perquè torne a adquirir fertilitat.
• *Cast.* barbecho.

H

haustori *m.* Òrgan propi d'una planta paràsita, capaç d'absorbir substàncies nutrícies de l'hoste.
• *Cast.* haustorio.

himenòpters *m. pl.* Ordre de la classe dels insectes pterigògens, amb ales membranoses i la femella proveïda d'oviscapte o agulló.
• *Cast.* himenópteros.

homòpters *m. pl.* Ordre d'insectes pterigògens amb ales membranoses o bé àpters, que es nodreixen de sucs vegetals.
• *Cast.* homópteros.

hortènsia *f.* Planta arbustiva de la família de les saxifragàcies, de fulles oposades, ovals i serrades, i de flors rosades o blavoses, en corimbe.
• *Cast.* hortensia.

I

insectes *m. pl.* Classe de l'embrancament dels artròpodes antenats, amb el cos dividit en cap, tòrax i abdomen i proveïts de tres parelles de potes, dos o un parell d'ales, o bé cap, i amb metamorfosi durant el desenvolupament.
• *Cast.* insectos.

insolació *f.* Interval de temps, en un període de temps determinat, en què brilla el Sol.
• *Cast.* insolación.

iuca *f.* Gènere de plantes perennes arborescents de la família de les liliàcies, de fulles coriàcies i ensiformes aplegades en roseta a l'extrem de les tiges i de flors blanques i penjants arranjades en raïms o en panícules terminals.
• *Cast.* yuca.

J

jacint *m.* Planta herbàcia bulbosa de la família de les liliàcies, de fulles amples i flors diversament acolorides, oloroses, aplegades en raïms densos.
• *Cast.* jacinto.

julivert *m.* Planta herbàcia biennal de la família de les umbel·líferes, de fulles tripinnades, flors d'un verd groguenc i fruits en diaqueni.
• *Cast.* perejil.

jute *m.* Gènere de plantes herbàcies o fructicoses de la família de les tiliàcies, de fulles simples alternes, amb estípules de flors solitàries, grogues i de fruits capsulars.
• *Cast.* yute.

L

larva *f.* Estadi del desenvolupament embrionari d'un animal que té lloc fora de l'ou o del cos dels progenitors i en el qual assoleix l'estat adult.
• *Cast.* larva.

latitud *f.* Distància que hi ha des d'un punt qualsevol de l'esfera terrestre a l'equador.
• *Cast.* latitud.

lepidòpter -a *adj.* **1.** D'ales escatoses. **2.** *pl.* Ordre d'insectes de la subclasse dels pterigògens.
• *Cast.* lepidóptero -ra.

llagosta *f.* Nom donat a diversos insectes de l'ordre dels ortòpters.
• *Cast.* langosta, saltamontes.

llavor *f.* Embrió en estat de vida latent, acompanyat o no d'endosperma i de perisperma i protegit per l'episperma.
• *Cast.* semilla.

lledoner *m.* Arbre caducifoli de la família de les ulmàcies, de capçada arredonida i densa, fulles asimètriques i fruits drupacis, els lledons.
• *Cast.* almez, aligonero.

llentilla *f.* Planta herbàcia anual de la família de les papilionàcies, de fulles paripinnades, flors blanques o violàcies, fruits en llegum i llavors lenticulars.
• *Cast.* lenteja.

lletsó *m.* **1.** Gènere de plantes herbàcies de la

família de les compostes, de fulles simples pinnatisectes i amb aurícules i flors en capítols liguliflors. **2. lletsó d'ase** Dent de lleó.

• *Cast.* **1.** cerraja. **2.** diente de león.

lletuga *f.* Planta herbàcia anual de la família de les compostes, amb fulles basals grosses, blanes, enteres o dentades.

• *Cast.* lechuga.

llim *m.* Fracció de sòl integrada per les partícules compreses entre 0,02 i 0,002 mm.

• *Cast.* limo.

llimera *f.* Arbre perennifoli de la família de les rutàcies, de fulles el·líptiques, amb el pecíol alat o marginat, de flors blanquinoses i de fruits en hesperidi, oblongs, de color groc, les llimes.

• *Cast.* limonero *m.*

lliri *m.* **1.** Gènere de plantes herbàcies de la família de les iridàcies, de fulles allargades i flors amb el periant amb tres divisions externes esteses o reflexes i tres divisions internes dretes. **2. lliri blanc** Planta herbàcia de la família de les liliàcies, de fulles lanceolades i flors grosses, blanques i oloroses. **3. lliri de maig** Planta herbàcia de la família de les liliàcies, de rizoma repent, amb dues fulles radicals oblongues i flors blanques.

• *Cast.* **1.** lirio. **2.** azucena *f.* **3.** muguet.

longitud *f.* Distància, en graus mesurats sobre l'equador, que hi ha d'un lloc respecte a un meridià origen (Greenwich).

• *Cast.* longitud.

M

maduixa *f.* Infructescència de la maduixera, constituïda pel receptacle floral, carnós i aromàtic, sobre el qual s'insereixen els fruits, petits i aqueniformes.
• *Cast.* fresa.

maduixot *m.* Infructescència de la fraga, com una maduixa, però més grossa.
• *Cast.* fresón.

magraner *m.* Arbre de la família de les punicàcies, de fulles simples oposades, oblongues, lluents i caduques, i de fruits (magranes) en balàustia.
• *Cast.* granado.

majorana *f.* Marduix.

mandariner *m.* Arbre baix de la família de les rutàcies, de fulles alternes, coriàcies i el·líptiques, flors blanques i fruits (les mandarines) en hesperidi.
• *Cast.* mandarino.

margalló *m.* Arbre dioic de la família de les palmes, de fulles grosses, en forma de ventall, amb pecíols proveïts d'espines vulnerants, de flors en raïms densos i fruits semblants als dàtils.
• *Cast.* palmito.

melca *f.* Planta herbàcia perenne de la família de les gramínies, de fulles linears punxegudes i d'inflorescències paniculars.
• *Cast.* sorgo *m*.

meló *m.* **1.** Fruit de la melonera. **2. meló d'Alger** Fruit de la sindriera, gros, redó, de carn dolça.

• *Cast.* **1.** melón. **2.** sandía.

meridià *m.* **1.** Qualsevol dels cercles màxims de la Terra que passen pels pols. **2.** Qualsevol semicercle de la Terra que va de pol a pol.
• *Cast.* meridiano.

miceli *m.* Conjunt d'hifes que constitueix el tal·lus d'un fong i el d'alguns bacteris.
• *Cast.* micelio.

micoriza *f.* Unió d'una arrel amb un fong.
• *Cast.* micorriza.

míldiu *m.* **1.** Nom donat a diverses malalties de les plantes, produïdes per fongs ficomicets oomicetals de la família de les peronosporàcies que ataquen els òrgans verds. **2.** Per extensió, nom donat als diversos fongs que produeixen la malaltia del míldiu.
• *Cast.* mildiu.

miriàpodes *m. pl.* Classe de l'embrancament dels artròpodes mandibulats amb el cap amb un parell d'antenes, un de mandíbules i un o dos de maxil·les, amb el cos amb un revestiment quitinós i anatòmicament semblants als insectes.
• *Cast.* miriápodos.

mixomicets *m. pl.* Grup de protits, anomenat també micetozous, que habiten sobre fusta, i formats per masses protoplasmàtiques, que després es fragmenten i es diferencien en esporangis.
• *Cast.* mixomicetos.

moniato *m.* Planta herbàcia amb tubercles subterranis, oblongs o fusiformes, de la família de les convolvulàcies, amb les flors blanques i els fruits en càpsula.
• *Cast.* batata *f.*, boniato, moniato.

muguet *m.* Lliri de maig.

N

nap *m.* **1.** Planta herbàcia anual o biennal de la família de les crucíferes, d'arrel carnosa, flors grogues en inflorescències racemoses i fruits en síliqua. **2.** Arrel de nap. **3. nap redó** Nap-i-col.
• *Cast.* **1.** nabo. **2.** nabo. **3.** nabicol, naba.

nard *m.* Planta herbàcia alta de la família de les amarilidàcies, de bulb tuberiforme bru, flors blanques o rosades.
• *Cast.* nardo.

nematodes *m. pl.* Classe de l'embrancament dels nematohelmints, d'organització interna molt simplificada, sense aparell respiratori ni circulatori.
• *Cast.* nematodos.

nesprer *m.* Arbre caducifoli de la família de les rosàcies, de fulles lanceolades, flors blanques i solitàries i de fruits bruns, els nespres.
• *Cast.* níspero.

nimfa *f.* Forma que es presenta en la metamorfosi dels insectes holometàbols entre l'última muda larval i l'estat adult.
• *Cast.* ninfa.

noguera *f.* Arbre caducifoli monoic de la família de les juglandàcies, d'escorça llisa i grisa, flors en grups o solitàries i fruits, les nous.
• *Cast.* nogal *m.*

O

olivera *f.* Arbre perennifoli de la família de les oleàcies, de soca i tronc gruixuts, flors blanques en ramells i fruits en drupa, les olives.
• *Cast.* olivo *m.*

ona *f.* Moviment oscil·latori de les aigües de la mar en sentit ascendent i descendent
• *Cast.* ola.

oogoni *m.* **1.** Cèl·lula on es formen òvuls immòbils o ovocèl·lules. **2.** En certs fongs, cèl·lula femenina que, després d'haver sigut fecundada per un anteridi, produeix oòspores.
• *Cast.* oogonio.

oomicètides *f. pl.* Subclasse de ficomicets, integrada per fongs paràsits o sapròfits, de miceli ben desenvolupat i parets cel·lulars cel·lulòsiques.
• *Cast.* oomicetos.

ordi *m.* Planta herbàcia anual de la família de les gramínies, d'arrel fibrosa, tiges robustes, fulles allargades i espigues amb llargues arestes, espícules fèrtils i cereal important.
• *Cast.* cebada.

orenga *f.* Planta herbàcia perenne de la família de les labiades, de fulles ovades i flors de color violaci rosat en ramells.
• *Cast.* orégano *m.*

orquídia *f.* Flor de les orquidàcies.
• *Cast.* orquídea.

orquidàcies *f. pl.* Família d'orquidals, constituïda

per plantes herbàcies perennes, de fulles enteres, flors disposades en raïm i fruits en càpsules, amb moltes llavors.

• *Cast.* orquídea.

ortòpters *m. pl.* Ordre d'insectes pterigots hemimetàbols, de cos cilíndric, cap allargat, potes ben desenvolupades, amb un parell d'ulls composts, ocel·les i òrgans timpànics.

• *Cast.* ortóptero.

ozó *m.* Forma al·lotròpica de l'oxigen corresponent a la fórmula O_3.

• *Cast.* ozono.

P

palmes *f. pl.* Família d'espadiciflores, constituïda per arbres de tronc esvelt, fulles robustes amb un llarg pecíol i fruits en baia o en drupa.

• *Cast.* palmas, palmeras.

paloma *f.* papallona.

palp *m.* Cadascun dels apèndixs mòbils que presenten prop de la boca diversos grups d'animals, especialment artròpodes, anèl·lids i mol·luscos, i que tenen generalment funcions tàctils.

• *Cast.* palpo.

pàmpol *m.* Fulla de cep.

• *Cast.* pámpano, hoja de vid.

panerola *f.* **1.** Escarabat de cuina. **2.** Nom donat a diversos crustacis isòpodes de la família dels oníscids que pertanyen als gèneres *Oniscus, Armadillium* i *Porcellio*, que tenen el cos deprimit i habiten en llocs foscos i humits.

• *Cast.* **1.** cucaracha. **2.** cochinilla.

papaier *m.* Petit arbre dioic de la família de les caricàcies, de tronc suculent, fulles grosses i regulars, i fruits bacciformes, anomenats papaies.

• *Cast.* papayo, papayero.

papallona *f.* Qualsevol insecte de l'ordre dels lepidòpters.

• *Cast.* mariposa.

paral·lel *m.* Cadascun

dels cercles màxims de la Terra paral·lels a l'equador.
• *Cast.* paralelo.

paràsit -a *adj.* i *m.* Dit de l'organisme que es nodreix, temporalment o permanentment, de substàncies produïdes o ingerides per un altre ésser viu, que rep el nom d'hoste.
• *Cast.* parásito -ta.

parral *m.* Emparrat.

patata *f.* Creïlla.

patró *m.* Arbre que suporta l'empelt.
• *Cast.* patrón.

pebre *m.* Fruit del pebrer (*Piper nigrum)*.
• *Cast.* pimienta *f.*

pebrot *m.* Pimentó.

pebrotera *f.* pimentera.

pellofa *f.* Nom donat a la pela de certes fruites i a la tavella dels llegums.
• *Cast.* piel *m.*, cáscara, vaina.

perera *f.* Arbre caducifoli de la família de les rosàcies, de fulles ovades, flors blanques disposades en corimbes i fruits, les peres.
• *Cast.* peral *m*.

pésol *m.* **1.** Llavor de la pesolera. **2.** Pesolera.
• *Cast.* guisante.

pesolera *f.* Planta herbàcia anual de la família de les papilionàcies, de tiges enfiladisses, fulles amb folíols el·líptics, flors blanques o purpúries en raïms, fruits en llegum i llavors redones i verdes, els pésols.
• *Cast.* guisante.

petrografia *f.* Branca de la geologia que estudia les roques des d'un punt de vista purament descriptiu.
• *Cast.* petrografía.

petrologia *f.* Ciència que, a més d'incloure l'aspecte descriptiu de les roques, n'estudia l'origen, com s'han for-

mat i com han evolucionat a través del temps.
• *Cast.* petrología.

pi *m.* Gènere d'arbres perennifolis de la família de les pinàcies, de fulles aciculars (agulles), monoics, amb flors estrobiliformes, que constitueixen cons o estròbils, les pinyes, i les quals contenen les llavors, els pinyons.
• *Cast.* pino.

pícnidi *m.* En els ascomicets i en els ascolíquens, cos esporífer en forma de cavitat operculada.
• *Cast.* picnidio.

pimentó *m.* fruit de la pimentonera.
• *Cast.* pimiento.

pimentonera *f.* Planta herbàcia de la família deles solanàcies (*Capsicum annuum),* de fulles ovades i enteres, lors blanques i solitàries i fruits de baia buida, grossos, anomenats *pimentons.*
• *Cast.* pimiento *m.*

pintacoques *m.* Cascall.

pipirigall *m.* Trepadella.

pistatxo *m.* **1.** Petit arbre caducifoli subtropical de la família de les anacardiàsies, de fulles imparipinnades i drupes ovoides rogenques. **2.** Fruit del pistatxo.
• *Cast.* pistacho.

plançó *m.* **1.** Arbre nou destinat a ser trasplantat. **2.** Branca plantada perquè arrele.
• *Cast.* plantón.

plataner *m.* **1.** Planta molt semblant al plataner. **2.** Bananer.
• *Cast.* platanero.

plec *m.* Ondulació d'una capa de terreny que havia sigut prèviament horitzontal.
• *Cast.* pliegue.

poll *m.* Nom donat a diversos insectes de molt poca grandària

pertanyents als ordres dels homòpters, anoplurs, psocòpters i mallòfags.
• *Cast.* piojo.

pol·linització *f.* Transferència del pol·len des dels estams als pistils.
• *Cast.* polinización.

pomera *f.* Arbre caducifoli de la família de les rosàcies, de fulles ovades, serrades i tomentoses al revers, flors blanques i rosades en umbel·les i fruits en pom, les pomes.
• *Cast.* manzano *m.*

porquet de sant Antoni *m.* Panerola.

portaempelt *m.* Planta que serveix de suport a la varietat empeltada o empelt.
• *Cast.* porta injerto.

presseguer *m.* bresquillera.
• *Cast.* melocotonero.

prunera *f.* Arbre caducifoli de la família de les rosàcies, de fulles el·líptiques, flors blanques en petits ramells, i de fruits, les prunes.
• *Cast.* ciruelero *m.*

pugó *m.* Nom donat a diversos insectes homòpters de la família dels afídids, amb el cos de dimensions molt reduïdes, amb formes àpteres i alades, i paràsits de plantes.
• *Cast.* pulgón.

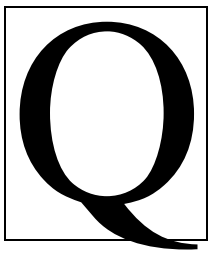

quitina *f.* Polímer lineal de la *n*-acetilglucosamina, que és el principal constituent de les parets cel·lulars de certes algues, fongs i líquens, i de l'exosquelet dels insectes i crustacis.
• *Cast.* quitina.

R

raïm *m.* **1.** Inflorescència que consta d'un eix de creixement indefinit sobre el qual són inserides flors pedicel·lades. **2.** Fruita de la vinya, constituïda per una panícula de fruits en baia (els grans), de diversos colors formats per una pellofa, la polpa i unes quantes llavors.
• *Cast.* **1.** racimo. **2.** uva *f.*

rave *m.* **1.** Ravenera. **2.** Arrel de la ravenera.
• *Cast.* rábano.

ravenera *f.* Planta herbàcia anual o biennal de la família de les crucíferes, d'arrel napiforme carnosa, fulles inferiors lirades i superiors lanceolades, flors blanques o violàcies i fruits en síliqua.
• *Cast.* rábano *m.*

relleu *m.* Conjunt de formes (muntanya, turó, altiplà, etc.) que accidenten la superfície de la terra.
• *Cast.* relieve.

remolatxa *f.* Planta herbàcia de la família de les quenopodiàcies, biennal, d'arrel carnosa i grossa, de polpa blanca.
• *Cast.* remolacha.

romaní *m.* Arbust perennifoli de la família de les labiades, molt aromàtic, de fulles linears amb els marges revoluts, endurides i tomentoses al revers, flors blavoses en petits ramells i fruits

amb quatre núcules.
• *Cast.* romero.

romer *m.* Romaní.

roure *m.* Nom donat a les espècies caducifòlies del gènere *Quercus*, de la família de les fagàcies, formades per arbres monoics, de fulles situades i flors femenines en grups menuts i fruits en gla.
• *Cast.* roble.

rovell *m.* Malura produïda en diverses plantes per fongs del gènere *Puccinia*, de l'ordre de les uredinals.
• *Cast.* roya.

rovelló *m.* Bolet de la família de les russulàcies, de capell convex i després deprimit, lleugerament viscós.
• *Cast.* níscalo.

ruibarbre *m.* Gènere de plantes herbàcies de la família de les poligonàcies, robustes, de rizomes grossos, fulles simples, amples, enteres o lobulades, flors amb sis divisions periantals i fruits en núcula valvada.
• *Cast.* ruibarbo.

S

safanòria *f.* **1.** Planta herbàcia biennal de la família de les umbel·líferes, de fulles bipinnatisectes, flors blanques o roses, fruits en diaqueni i d'arrel gruixuda i ataronjada.
• *Cast.* zanahoria.

saltamartí *m.* Llagosta verda jove.
• *Cast.* saltamontes.

sàlvia *f.* Mata de la família de les labiades, de fulles oblongues o lanceolades i flors blavoses violades.
• *Cast.* salvia.

salze *m.* Arbre caducifoli dioic de la família de les salicàcies, amb l'escorça grisa, branques dretes flexibles i fulles amb pèls sedosos.
• *Cast.* sauce.

saures *m. pl.* Subordre de rèptils de l'ordre dels escatosos, de cos allargat amb escates còrnies o òssies, amb dos parells de potes pentadàctiles, ovípars.
• *Cast.* saurios.

sègol *m.* Planta herbàcia anual, de la família de les gramínies, de fulles linears i planes i d'espiga llarga.
• *Cast.* centeno.

séquia *f.* Canal de regatge.
• *Cast.* acequia.

serralada *f.* Vast conjunt de muntanyes que forma generalment un sistema més llarg que ample.
• *Cast.* cordillera.

sílex *m.* Varietat cripto-

cristal·lina del quars.
• *Cast.* sílex.

sinclinal *m.* Plec en forma còncava que presenten en el nucli les capes més recents.
• *Cast.* sinclinal.

sindriera *f.* Planta herbàcia anual de la famíliade les cucurbitàcies, de tiges asprament peloses, flors grogues i fruit (el meló d'Alger o síndria) en pepònide.
• *Cast.* sandía.

soia *f.* Planta herbàcia anual, de la família de les papilionàcies, de fulles trifoliolades, de flors violades i fruits en llegum.
• *Cast.* soja.

sorra *f.* Arena.

surera *f.* Arbre perennifoli de la família de les fagàcies, d'escorça amb molt de suro, de fulles ovals, tomentoses pel - sota, fruits en gla, del qual és tret el suro, en pannes.
• *Cast.* alcornoque *m.*

T

tabac *m.* Planta herbàcia anual o perenne de la família de les solanàcies, de fulles el·líptiques o lanceolades, de flors de color crema en panícula i fruits en càpsula.
• *Cast.* tabaco.

tàpera *f.* Poncella de la taperera.
• *Cast.* alcaparra.

taperera *f.* Mata de la família de les caparàcies, de flors blanques, gemmes florals (les tàperes) i fruits en baia.
• *Cast.* alcaparra.

taronger *m.* Arbre de la família de les rutàcies, de capçada arredonida, fulles agudes, flors blanques i oloroses i de fruits en hesperidi, anomenats taronges.
• *Cast.* naranjo.

terratrèmol *m.* Conjunt de secsejades de la superfície de la Terra que responen a la pertorbació que provoca l'arribada de les ones elàstiques en propagar-se des de l'indret on s'ha produït un moviment brusc i ràpid entre blocs rocallosos.
• *Cast.* terremoto.

tija *f.* Part de l'eix del corm que duu les fulles.
• *Cast.* tallo *m.*

timó *m.* Mata de la família de les labiades, molt aromàtica, de fulles linears menudes i flors blanquinoses en inflorescències capituliformes.
• *Cast.* tomillo.

tisanòpters *m. pl.* Ordre d'insectes de la subclasse dels pterigots hemimetàbols de reduïdes dimensions, amb el cos allargat, cap quadrangular i potes curtes, amb els ulls, ocel·les i antenes ben desenvolupats, i de vida terrestre.
• *Cast.* tisanópteros.

tòfona *f.* Gènere de fongs subterranis de l'ordre de les tuberals, en forma de tubercle berrugós o llis.
• *Cast.* trufa.

tomaca *f.* Fruit de la tomaquera, en baia sucosa, de figura globosa, ovoide, deprimida o piriforme.
• *Cast.* tomate *m.*

tomata *f.* tomaca.

tramús *m.* Llavor del llobí, lenticular, groguenca.
• *Cast.* altramuz.

tubercle *m.* Òrgan caulinar subterrani, engruixit i ric en substàncies de reserva.
• *Cast.* tubérculo.

V

veça *f.* Planta herbàcia anual de la família de les papilonàcies, enfiladissa, pubescent, de fulles paripinnades amb els folíols cuneïformes i mucronats, flors purpúries i fruits lleguminosos grossos.
• *Cast.* algarroba, veza.

vinagrella *f.* Agrella.
• *Cast.* acedera.

vinya *f.* Planta de la família de les vitàcies, amb circells opositifolis, de fulles (pàmpols) palmatilobulades i irregularment dentades, flors petites en panícula i fruits (els grans de raïm) en baia arredonida, en panícula.
• *Cast.* vid.

viola *f.* Gènere de plantes herbàcies o subarbustives de la família de les violàcies, de fulles simples alternes i estipulades, flors zigomorfes i pentàmeres, i fruits capsulars.
• *Cast.* violeta.

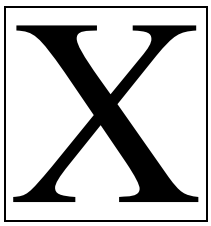

xampinyó *m.* Bolet de les agaricàcies, de capell carnós, bombat i blanquinós, de cama curta, amb anell membranós.
• *Cast.* champiñón.

xirimoia *f.* Fruit del xirimoier.
• *Cast.* chirimoyo *m*.

xirimoier *m.* Arbre de la família de les annonàcies, de fulles simples, alternes i ovades, i fruits pluricarpel·lars i carnosos, les xirimoies, de carn blanquinosa i mantegosa.
• *Cast.* chirimoyo.

xirivia *f.* Planta herbàcia biennal, de la família de les umbel·líferes, pubescent, de fulles pinnaticompostes i flors grogues disposades en umbel·les.
• *Cast.* chirivía.

xufa *f.* Planta herbàcia perenne de la família de les ciperàcies, de rizoma filiforme, amb tubercles ovoides, de tiges triquetres amb una umbel·la d'espícules i tres o quatre fulles al voltant seu.
• *Cast.* chufa.

Z

zigomicètides *f. pl.* Subclasse de ficomicets integrada per fongs sepròfits o paràsits, amb membranes de quitina, de miceli ramificat i a vegades septat i sense zoòspores.
• *Cast.* zigomicetos.

zoòspora *f.* Espora nua, mòbil gràcies a un flagel o a uns quants.
• *Cast.* zoospora.

VOCABULARI
CASTELLÀ-VALENCIÀ

A

ácaros àcars.
acedera agrella.
acequia séquia.
acérvulo acèrvul.
acimut azimut.
adelfa baladre.
adormidera cascall.
áfidos afídids.
aguacate **1.** alvocat. **2.** alvocater.
ajo all.
álamo àlber.
albaricoquero albercoquer.
alcachofa carxofa.
alcaparra tàpera, taperera.
alcornoque surera.
alfalfa alfals.
alfóncigo festuc.
alforfón fajol.
algarroba veça.
algarrobo garrofer.
aligonero lledoner.
almendro ametler.
almez lledoner.
almorta guixa.
alpiste escaiola.
altimetría altimetria.
altramuz tramús.
anémona anemone.
anteridio anteridi.
anticiclón anticicló.
anticlinal anticlinal.
apio api.
arácnidos aràcnids.
araña roja aranya roja.
arcilla argila.
arco iris arc de Sant Martí.
arena arena.
arna arna.

arquimicetos arquimicets.
arroz arròs.
artejo artell.
ascomicetos ascomicets.
avellano avellaner.
avena civada.
azalea azalea.
azucena lliri blanc.

B

bacteria bacteri.
barbecho guaret.
basalto basalt.
basidiomicetos basidiomicets.
batata moniato.
begonia begònia.
berenjena alberginera.
berro créixens.
boj boix.
boniato moniato.
borraja borratja.
brécol bròquil.
brezo bruc.
bulbo bulb.

C

cacahuete cacauet.
calabacera carabassera.
calabacín carabassonera.
caña de azúcar canya de sucre.
cáñamo cànem.
capítulo capítol.
cártamo càrtam.
cáscara pellofa.
castaño castanyer.
cebada ordi.
cebolla ceba.
centeno sègol.
cerezo cirerer.
cerraja lletsó.
césped gespa.
ciclón cicló.
ciruelero prunera.
clamidospora clamidòspora.
clavel clavellina.
clavellina clavellina.
clorosis clorosi.

cóccidos còccids.
cocotero cocoter.
cochimilla panerola, cotxinilla.
col col.
coleópteros coleòpters.
coliflor col-i-flor.
colinabo col-i-nap.
colirrábano col-rave.
conidióforo conidiòfor.
cordillera serralada.
cormo corm.
corteza terrestre escorça terrestre.
cretácico cretaci.
crisálida crisàlide.
crisantemo crisantem.
cristal cristall.
cristalografía cristal·lografia.
crustáceos crustacis.
cucaracha panerola.

CH

champiñón xampinyó.
chirimoyo 1. xirimoier. **2.** xirimimoia.
chirivía xirivia.
chufa xufa.

D

dalia dàlia.
detrito detrit.
diente de león dent de lleó.
dípteros dípters.
drenaje drenatge.

E

encina alzina.
endibia endívia, escarola.

eneldo anet.
eruptivo -va eruptiu -va.
escarabajo escarabat.
escarola escarola.
esclerocio escleroci.
espárrago 1. espàrrec. **2.** esparraguerra.
espinaca espinac.
espiritrompa espiritrompa.
espora espora.
esporangio esporangi.
estiércol fem.
estolón estoló.
eucalipto eucaliptus.
evapotranspiración evapotranspiració.

F

falla falla.
fertirrigación fertirrigació.
fresa maduixa.
fresón maduixot.
fruto fruit.

G

garbanzo 1. cigró. **2.** cigronera.
geodesia geodèsia.
geranio gerani.
girasol gira-sol.
glaciación glaciació.
glaciar glacera.
gomosis gomosi.
grama gram.
granado magraner.
granito granit.
granizo granís.
grano gra.
guisante 1. pésol **2.** pesolera.

H

haba 1. fava. **2.** favera.
haustorio haustori.
helada gelada.
heno fenc.
higuera figuera.
himenópteros himenòpters.
hinojo. fenoll.
hoja fulla.
hoja de vid pàmpol.
homópteros homòpters.
hongos fongs.
hortensia hortènsia.

I

injerto empelt.
insectos insectes.
insolación insolació.

J

jacinto jacint.
judía 1. fesol. **2.** fesolera.
judía verde bajoca.

L

langosta llagosta.
larva larva.
latitud latitud.
lechuga lletuga.
lenteja llentilla.
lepidóptero -ra lepidòpter -a.
limo llim.
limonero llimera.
lirio lliri.
longitud longitud.

M

maíz dacsa.
mandarino mandariner.
manzano pomera.
mariposa papllona, paloma.
melocotonero bresquillera, presseguer.
melón meló.
membrillero codonyer.
meridiano meridià.
micelio miceli.
micorriza micoriza.
mildiu míldiu.
miriápodos miriàpodes.
mixomicetos mixomicets.
moniato moniato.
muguet lliri de maig.

N

naba nap-i-col.
nabicol nap-i-col.
nabo nap.
naranjo taronger.
narciso narcís.
nardo nard.
nematodos nematodes.
ninfa nimfa.
níscalo rovelló.
níspero nesprer.
nogal noguera.

O

ola ona.
olivo olivera.
oogonio oogoni.
oomicetos oomicètides.
orégano orenga.
orquídea orquídia.
orquídeas orquidàcies.
ortópteros ortòpters.
oruga eruga.
ozono ozó.

P

palmas palmes
palmeras palmes
palmito margalló.
palpo palp.
pámpano pàmpol.
papayero papaier.
papayo papaier.
paralelo paral·lel.
parásito -ta paràsit -a.
patata creïlla, patata.
patrón patró.
pepino cogombre.
pepita gra.
peral perera.
perejil julivert.
petrografía petrografia.
petrología petrologia.
picnidio pícnidi.
piel pellofa.
pimienta pebre.
pimiento 1. pimentonera. **2.** pimentó.
pino pi.
piojo poll.
pistachero festuc.
pistacho pistatxo.
plantón plançó.
platanero plataner, bananer.
pliegue plec.
polinización pol·linització.
pomelo aranger.
porta injerto portaempelt.
pulgón pugó.

Q

quitina quitina.

R

rábano 1. rave. **2.** ravenera.
racimo raïm.
raíz arrel.

relieve relleu.
remolacha remolatxa.
roble roure.
romero romaní, romer.
roya rovell.
ruibarbo ruibarbre.

S

salsifí barbeta.
saltamontes saltamartí, llagosta.
salvia sàlvia.
sandía 1. meló d'Alger. **2.** sindriera.
sauce salze.
saurios saures.
semilla llavor.
sílex sílex.
sinclinal sinclinal.
soja soia.
sorgo melca.

T

tabaco tabac.
tallo tija.
terremoto terratrèmol.
tierra arenosa cascall.
tisanópteros tisanòpters.
tomate tomaca, tomata.
tomillo timó.
trigo blat, forment.
trufa tòfona.
tubérculo tubercle.

U

uva raïm.

V

vaina 1. bajoca. **2.** pellofa.
veza veça.
vid vinya.
violeta viola.

Y

yema gemma.
yermo -ma erm -a.
yero erb.
yuca iuca.
yute jute.

Z

zanahoria safanòria.
zigomicetos zigomicètides.
zoospora zoòspora.
zulla enclova.